

Nunatsinni tunngaviusumik inatsimmut siunnersuusiornissaq siunertaralugu isumalioqatigiissitamik pilersitsinissamut Naalakkersuisut Inatsisartunit piginnaatinneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Inuit Ataqatigiinni takorloorparput nuna inuiaallu namminiilivinnissaminnut piareersartut tassaassasut inuiaqatigiit tunngaviusumik inatsisillit, inatsisillu tunngaviusut taakku inuiaqatigiinnit ilusilersugaasimasariaqarput inuiaqatigiit pingaartitaat aallaavigalugit illersugassaralugillu.

Inuiaat kalaallit namminersortunngornissarput amerlanerpassuit qangali anguniartuagaraat, taamaammallu Inuit Ataqatigiit ukiut 40 matuma siorna pilersinneqarnerminni anguniakkatsinni namminersulernissarput siunertariuarsimavarput, malittarisassatsinni ima allassimasoqarpoq "§ 1 Imm. 2: INUIT ATAQATIGIIT siunertaraat Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut aamma nunat tamat akornanni inuiaat inatsisaat naapertorlugit namminersulivinnissaa." Taamaammat namminersornerulernitsinniit namminersorneq Inuit Ataqatigiinniit qaqinneqartuartarpoq ataasiaranilu aalajangiiffigisassatut siunnersuutgiineqartarluni.

Inuiaat Namminersorneq pillugu Inatsit pillugu 2008-mi taasigatta namminersornerlu 2009-mi eqqunneqarmat namminersorneq pillugu inatsiserput aqqutigalugu tunngaviusumik inatsisiliornissamut pisinnaatitaaffeqarnerput naqissuserparput.

Taamaammat Inuit Ataqatigiit assut nuannaarutigaarput suliaq maanga killissimammat, ullumikkummi aalajangerniagarput maannamut tigussaanerpaasutut oqaatigineqartariaqarpoq.

Tunngaviusumik inatsisiliornissamut isumalioqatigiissitamik tunngaviusumik inatsimmik siunnersuusiortussamik pilersitsinissaq pillugu maanna Naalakkersuisunut pisinnaatitsissummik suliaqarnissarput siunnersuutaavoq.

Inuit Ataqatigiit suliarineqartussanngortumi pingaartitavut qitiutitavullu arlaqarput.

Siullertut innuttaasut suliamut qanimut peqataatinneqarnissaat pingaaruteqarluinnartutut aalajangiisuulluinnartutullu isigaarput. Innuttaasummi inuiaqatigiillu tamarmiulluta inatsisissaraarput. Suliaq ammasumik ingerlanneqassaaq, innuttaasullu isummersoqataanissamut oqalliseqataanissamullu periarfissagissaartinneqassallutik.

Isumalioqatigiissitamut ilaasortat politikeriinnaannginnissaat aamma Inuit Ataqatigiit pingaartipparput. Inuiaqatigiinni inuit immikkut ilisimasallit politikeriunngitsut suliamut peqataatinneqartariaqarput.

Isumalioqatigiissitamut kina siulittaasuusanersoq politikikkut aalajangigassaasutut isiginngilarput. Isumaqarpugut isumalioqatigiissitami taama pingaaruteqartigisumi partiilersornani siulittaasussamik toqqaanissaq qitiulluinnartoq.

Namminersorneq pillugu kalaallit ataatsimiititaliarsuat politikikkut qinigaanngitsumik siulittaasoqarsimavoq sulinermi assortuuffiunani eqiteruffiusumik, tamannalu iluatsilluarsimammat matumanissaaq inuiaat tamarmik eqiteruffiginnaasaannik siulittaasoqarnissarput piumaneruarput.

Isumalioqatigiissitap suliassaanut tunngavissiamik siunnersuusionerq aamma innuttaasunik peqataatitsilluarluni suliarineqassasoq Inuit Ataqtigiinni isumaqarpugut. Tunngaviusumik inatsit minnerpaamik sunik imaqarnissaanik ammasumik oqallinnissarput matumani eqqarsaatigaarput.

Inatsisartut tunngaviusumik inatsisiliornissamut aalajangiiffigisassatut siunnersuummut ukiakkut 2015-mi kingullermi isummerput. Oqallinnermi tassani nunatta namminiilivinnissamut piareersarnermini aqqummi tunngaviusumik inatsisiliornissaq piareersarneqassasoq Inatsisartut isumaqatigiittut aalajangerpaat. Inatsisinut ataatsimiititaliaq suliamut isummersorpoq imartuumillu pingaaruteqartumik isumaliutissiissusiorluni. Isumaliutissiissummi erseqqissumik aalajangerneqarpoq ukiaq manna naatinnagu Naalakkersuisut tunngaviusumik inatsisiliornissaq pillugu nalunaarusiussasut nalunaarusiarlu inatsisartuni oqallisigineqassasoq.

Nalunaarusiaq Inatsisartunut ilaasortaasugut ippassaq unnukkut oqaluuserisassamut matumunnga ilanngussatut tiguarput isummerfigisallugulu piffissaqarpallaarsimanata. Inuit Ataqtigiit taamaammat upernaamut Inatsisartuni ataatsimiinnissamut sukumiinerusumik nalunaarusiaq pillugu oqallinnissamut qilanaarpugut. Neriuppugut nalunaarusiaq torersumik naalakkersuisooqatigiilersullu isumaat tunngavigalugu suliareqqitaq upernaaru Inatsisartut ataatsimiilernerani inuiaqatigiinni siammasissumik siammarneqarumaartoq soqutigineqarluarumaartorlu, innuttaasut oqalliseqataanissaat pillugu.

Piffissami sivikittunnguami taamaallaat nalunaarusiaq qimerloorsinnaasimagaluarlutigu immikkut arlariinnik maluginiagaqarpugut. Siullertut isumalioqatigiissitap qanoq inuttaligassaanissaanut immikkoortuni inuttaliiniarnerit annertuumik politikikkut aalajangigassatut siunnersuutigineqarput. Inuit Ataqtigiit naqissusissavarput suliaq partiilersuuffiunani ingerlanneqartariaqartutut isigigatsigu, uteqqissavarpullu pingaartikkatsigu isumalioqatigiissitap inuiaqatigiinni inunnik immikkut ilisimasalinnik aamma inuttaqartariaqarmat. Siunnersuutigissavarput inuttaliinermi minnerpaamik affai qinikkatut inissisimanninnissaat aalajangiunneqassasoq.

Ilanngullugu maluginiarparput inatsimmut tunngaviusumut isumalioqatigiissitami ilaasortassanik qinersinissamut siulittaasussamillu toqqaanissamut tunngasumi ima allaqqasoqarmat: issuaavunga "Naalakkersuisuni partii aquttuusooq isumalioqatigiissitami siulittaasup kinaanissaanut Naalakkersuisunut inassuteqassaaq" aamma "Kina isumalioqatigiissitami siulittaasup tulliusanersoq Inatsisartuni illuatiingiliuttuni partiit aningersaat inassuteqassaaq" issuaaneq naavoq. Inuit Ataqtigiit uteqqissavarput siulittaasussamik siulittaasullu tullianik toqqaaneq partiilersornani suliarineqassasoq isumaqaratta.

Siulittaasussamik siulittaasullu tulliani allatut toqqaariaaseqarnissaq inassutigissavarput.

Nalunaarusiami atuarneqarsinnaavortaaq tunngaviusumik inatsimmik suliaqarnermi namminersornitta nalaani atuussinnaasumik Danmarkillu tunngaviusumik inatsisaanut naapertuuttumik Nunatsinnut tunngaviusumik inatsisiliornissaq suilliullugu, kingusinnerusukkullu namminiilivikkutta tunngaviusumik inatsisissatsinnik allamik saniatigut

suliaqaatigaluta suleriaaseqassasugut siunnersuutigineqarmat. Inuit Ataqtigiit siullertut isumaqarpugut Nunatta tunngaviusumik inatsisiliornissamini nunap allap qanga qangarsuaq tunngaviusumik inatsisiliaa Nunatsinnullu tulluarsagaanngivissoq apeqqutaatillugu suleriaatsimi tunngavigineqassanngitsoq.

(nutaaq) 1979-imi Namminersornerulernitsigut kiisaa 2009-mi namminersulernitsigut inuiaat kalaallit inatsiseqarnikkut nunallu aqunneqarneratigut Danmarkimit immikkoorluta ingerlalereersimavugut, taamaammat danskit inatsisaat tunngaviusut aallaaviginagit namminerpiaq tunngaviusunik inatsileqalernissarput inassutigissavarput, taakkulu taaneqassapput NUNATTA INATSISAI PINGAARNERIT.

Isumaqarpugut Nunatta tunngaviusumik inatsiliassaa tassaassaasooq inuiaat kalaallit Kalaallit Nunaatalu tunngaviusumik inatsisaa, uatsinnut tunngavimmigut tulluarsagaq nunamullu allamut pituttugaanngitsoq. Danmarkip tunngaviusumik inatsisaa namminersorneq namminersornerunerlu eqqunneqarmatali maleqqinnaarlugu sulijunnaareerpugut suliassatsinnilu siunissatsinnut tunngasumi, namminersornerlu inatsit malillugu pisinnaatitaafferisatsitut, pituttugaanata suliaqarnissarput pisariaqarpoq.

Tunngaviusumik inatsimmik ataatsimik suliaqassaaagut. Suleriaaseq innuttaasunik peqataatitsisoq toqqassavarput. Isumalioqatigiissitaq politikkikkut pituttugaanngitsoq siunertarisatsinnik naammassinnissinnaalluartoq pilersissavarput, oqartussaaqataaneq peqataatitsinerlu qitiutillugit sulinerput ingerlatissavarput.

Nalunaarusiami allassimavoq, issuaavunga "Isumalioqatigiissitap sulinermini nunap immikkoortui tamaasa tikissavai. Innuttaasut naapinnissai, eqqarsaatersuutaagallartut saqqummiunnissai aamma isumalioqatigiissitap suliarisaasa tunngaviusumik sammisat pingaaruteqartutigullu eqqarsaatersuutit ilaanut qisuariarnerit pissarsiarineqarnissaat isumalioqatigiissitap isumagissuai" issuaaneq naavoq.

Isumalioqatigiissitaq pilersinneqareerpat Nunatsinni innuttaasunik naapitsillutik isumasioqatigiisitsillutillu suleriaaseqarnissaat pingaartipparput taamalu siunnerfeqarneq isumaqatigalutigu. Innuttaasunik ataatsimiititsinerni saqqummiussisoqaannarani oqaloqatigiinnissaq oqallinnissarlu piviusooq ingerlanneqartassasooq inassutigaarput. Inuit Ataqtigiit ilanngullugu oqaatigissavarput *isumalioqatigiissitap* innuttaasunik paasititsiniaaffiginninneq oqalliseqatiginninnerlu suliarissaraat, politikerinit naalakkersuisuniillu tamanna immikkut ingerlanneqarani aqunneqaranilu. Isumalioqatigiissitamik pilersitsigutta isumalioqatigiissitaq ataqqillugulu tatigissavarput, innuttaasunit aamma ataqqineqarnissaat tatigineqarnissaallu neriuutigalugu aammattaaq isumalioqatigiissitap suliaat ataqqineqarnissaat pillugu.

Aningaasanut inatsisissami 2017-moortumi tunngaviusumik inatsisiliornissamut allattoqarfissamut aningaasaliissuteqalerluta ilanngullugu nuannaarutigalutigu oqaatigissavarput. Suliap piareersarnissaa 2017 aallartiinnartorlu taama ililluta qulakkeerparput.

Suliaq aallartinnialigarput inuiattut ataatsimoorfigalugu ingerlatissavarput. Politikkikkut saqittaassutiginagu ingerlatissavarput. Taamaammat isummat assigiinngitsut tusaaneqarluarnissaat pisariaqarpoq, siammassissumillu demokratii tamanillu peqataatitsineq tunngavigalugu ingerlatissallugu qitiulluinnarpoq.

Aamma matumuuna piumasarissavarput namminersorneq pillugu sulinermi tunngavissat Naalackersuisunngortut nutaat isumaat malillugit peqqissaartumik kalaallisut torersumik suliarineqassasut. Tamatumalu malitsigisaanik nalunaarussiaq matumani oqaluuserisarpurput nutaamik suliarineqartariaqarpoq, minnerunngitsumik kalaallisuunngortinneqarnera suliareqqinneqartariaqarpoq imarisaalu naalackersuisooqatigiilersunut naleqqussarneqartariaqarluni.

Inuit Ataqtigiit tamaanga killissimanerput killitsissimaarutigarpurput. Imaannaanngeraq. Suliassarput pingaaruteqaa! Suliap pitsaasumik, illersorneqarsinnaasumik ataatsimoorfigineqartumillu ingerlatsigu.

Peqatigiilluta – ataatsimoorluta tunngaviusumik inatsisiliorta.

Qujanaq, pilluartalu maanga killikkatta. Qilanaarpugut inuttaasut qanimut peqatigalugit suliap tigussaasumik aallunnissaanut.